

Strategic Check of the power structure in the activists' network of the 7th of Aban issue

Ghorbanali Saboktakin

Associate professor of Sociology Department of Kharazmi University, Tehran, Iran
(Corresponding author).

Saboktakingh@khu.ac.ir

 0000-0000-2014-2461

Iraj Hagh nadri

PhD in Cultural Policy, Kharazmi University, Tehran, Iran.

irajnadri@gmail.com

 0000-0002-0616-0262

Abstract

Today, socio-cultural policies in most countries show a change in direction towards network and social structures. The characteristic of such policies is the exchange of a significant volume of negotiations and discussions between focal actors with different goals. The present study aims to investigate the power structure of the network of hand-work activists in the issue of the 7th of Aban (the day known for celebrating Cyrus). To achieve this goal, 22 active activists have identified the problem by studying the documents and snowball technique and collected the required data with a semi-structured questionnaire. Data have been calculated, analyzed and displayed using UCINET, Net Draw and Visone software. To analyze the Intended network, the concept of centrality in the network and the indicators of degree centrality, betweenness, eigenvector and beta have been used. Despite the favorable condition of the network in terms of the speed of information circulation and cooperation, The findings indicate the existence of two focus in the network, which has caused the network to become bipolar. At one pole of the network are administrative-security forces and on the other side are civil institutions and social forces, Each of these two poles seeks to achieve goals that conflict with each other Getting out of this situation requires the entry of upstream institutions with impartiality and a consistent view.

Keywords: Aban 7th, Social networks, National solidarity, Focal activists.

بررسی راهبردی ساختار قدرت در شبکه کنش گران مسئله هفتم آبان

قربانعلی سبکتکین

دکتری جامعه‌شناسی و دانشیار جامعه‌شناسی دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران (نویسنده مسئول).
Sabotakingh@khu.ac.ir 0000-0000-2014-2461

ایرج حق‌ندری

دکتری سیاست‌گذاری فرهنگی دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران.
irajnadri@gmail.com 0000-0002-0616-0262

چکیده

روند پرشتاب تحولات، سیاست‌گذاری‌های اجتماعی - فرهنگی در اغلب کشورها را به‌سوی ساختارهای شبکه‌ای و اجتماعی سوق داده است. ویژگی این‌گونه سیاست‌گذاری‌ها تبادل حجم قابل توجهی از مذاکره‌ها و گفتگوها میان کنش‌گران کانونی با اهداف متفاوت است. پژوهش حاضر درصدد است ساختار قدرت شبکه کنش‌گران دست‌اندرکار در مسئله هفتم آبان (روز معروف به برگزاری بزرگداشت کوروش) را مورد بررسی قرار دهد. تلاش برای تداوم و ثبات اجتماعی کشور از یک‌سو و اهتمام جهت ایجاد میدانی مردم‌سالارانه در سیاست‌گذاری‌های فرهنگی از سوی دیگر، توجیه‌گر ضرورت انجام این پژوهش هستند. برای نیل به هدف مذکور با مطالعه اسناد و تکنیک گلوله برفی ۲۲ کنش‌گر دست‌اندرکار مسئله را شناسایی کرده و با ابزار پرسش‌نامه نیمه ساختاریافته به جمع‌آوری داده‌های مورد نیاز پرداخته است. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزارهای UCINET، Net Draw و visone محاسبه، تحلیل و نمایش داده شده‌اند. برای تحلیل شبکه مورد نظر از مفهوم مرکزیت در شبکه و شاخص‌های مرکزیت درجه، بینابینی، بردار ویژه و بتا استفاده شده است. با وجود وضعیت مطلوب شبکه از نظر سرعت گردش اطلاعات و همکاری، یافته‌ها حاکی از وجود دو کانون در شبکه است که موجب دو قطبی شدن شبکه شده است. در یک قطب شبکه نیروهای مدیریتی - امنیتی قرار دارند و در سوی دیگر نهادهای مدنی و نیروهای اجتماعی؛ هرکدام از این دو قطب در پی نیل به اهدافی هستند که با یکدیگر تعارض دارند. خروج از این وضعیت نیازمند ورود نهادهای بالادستی با رعایت بی‌طرفی و با نگاه همگرایانه است.

کلیدواژه‌ها: هفتم آبان، شبکه‌های اجتماعی، همبستگی ملی، کنش‌گران کانونی، قدرت رابطه‌ای - راهبردی.

شاپای الکترونیک: ۶۵۵X-۲۵۸۸ / پژوهشکده تحقیقات راهبردی / فصلنامه علمی راهبرد اجتماعی فرهنگی

CC BY 4.0

doi 10.22034/SCS.2023.393954.1433

مسئولیت مقاله از نظر محتوای علمی و نظرات مطرح‌شده در متن آن، به عهده نویسندگان و یا نویسنده مسئول مقاله می‌باشد و مورد تأیید / عدم تأیید صاحب امتیاز نشر به راهبرد اجتماعی فرهنگی نمی‌باشد.

مقدمه و بیان مسئله

شناخته شدن به عنوان یک ملت، به همبستگی اجتماعی، سطحی از همگرایی در میان اعضای ملت، هویت جمعی، شناسایی کل آن توسط اعضاء و حس درک خویشتن مشتمل بر عضویت در کل، نیاز دارد (کالهن، ۱۳۹۲، ص. ۱۹). همبستگی ملی یکی از مهم‌ترین لوازم تداوم و پایداری دولت‌های ملی کنونی است. این مفهوم از چنان اهمیتی برخوردار است که برخی دولت‌ها برای نیل به آنگاهی به‌ناچار به خشونت نیز متوسل می‌شوند. همبستگی ملی ناظر بر پیوندهایی است که یک اجتماع را به ملت تبدیل می‌کند و بقا و تداوم آن را در طول زمان تضمین می‌نماید. زبان، دین، فرهنگ و تاریخ مشترک عناصر مهم وحدت‌بخش همبستگی ملی به‌شمار می‌روند (قمری، ۱۳۸۴، صص. ۷-۹). در جوامع چندقومی و متکثری چون ایران همبستگی ملی پدیده‌ای شکننده است و حفظ آن لازم و مستلزم تلاش‌هایی مستمر از سوی نهادهای رسمی و غیررسمی است. از عوامل مهم و مؤثر در همبستگی ملی، احساس هویت ملی در میان اعضای ملت است. هویت ملی ایرانی دوره‌های مختلفی را در تاریخ معاصر طی کرده است؛ در ایران تاریخی، نظام سیاسی، امپراتوری بود؛ امپراتوری‌ها ماهیتاً چندقومی هستند؛ در این امپراتوری‌ها احساس هویت ملی وجود نداشت (رستمی و زیباکلام، ۱۳۹۰). در ایران بحث «هویت ملی» - در معنای نوین آن - بحث جدیدی است که سابقه آن را می‌توان از زمان شکست ایران از روس‌ها پی گرفت. این موضوع، گفتمانی وارداتی بود که روشنفکرانی آن را وارد جامعه ایران کردند که برای تحصیل علوم به غرب اعزام شده بودند. آنها معتقد بودند ایران برای طی روند نوسازی باید بحران‌های مختلفی را مدیریت کند که بحران گذر از هویت‌های فروملی به ملی مهم‌ترین آنها است (دیلقمانی و ترکی قاسمی، ۱۳۹۶، ص. ۱۵۶). از دوره‌ی پهلوی به این سو گفتمان‌های متعددی در مورد هویت ملی وجود داشته است. اولین گفتمان هویت ملی به‌عنوان «ایران‌شهر» مطرح شد. در این مفهوم هویت به‌عنوان ایدئولوژی رسمی دستگاه پادشاهی ایجاد شد که شاهنشاه نیز حافظ و نگاهبان آن است. گروه دیگر هویت ایرانی را با نژاد مشخص می‌کنند و از نژاد پاک و خالص آریایی سخن می‌گویند. سومین گفتمان هویت ملی، توسط گروه‌های چپ تقریر می‌شود که به‌جای «ملت ایران» از مفهوم «خلق‌های ایران» استفاده می‌کند و ایران را کشوری چندملیتی می‌داند و مسئله «ملیت‌ها» را پیش می‌کشد و بر خودمختاری خلق‌ها اصرار دارد. چهارمین گونه تبلور هویت ایرانی تلفیق هویت ملی

با هویت دینی است و بالاخره، پنجمین دیدگاه که بعد از انقلاب تبلور یافته است، هویت ملی را در هویت «امت اسلامی» ایران می‌بیند. انقلاب اسلامی با استفاده از نظام معنایی نو به صورت بدیلی زنده و سیاسی جلوه‌گر شد که با استفاده از ارزش‌ها و آموزه‌های دینی، سنت اسلام را به مثابه یک ایدئولوژی و راهنمای عمل و رهایی‌ساز مطرح کرد (تاجیک، ۱۳۷۹، صص. ۱۷-۱۸). آنچه قابل تأمل است این است که دولت‌های ایران معاصر در به‌کارگیری عوامل هویت‌ساز افراط و تفریط‌های زیادی داشته‌اند، به‌گونه‌ای که هیچ‌گاه شاهد همزیستی مسالمت‌آمیز عوامل هویت‌ساز توسط دولت‌ها نبوده‌ایم. معمولاً دولت‌ها با به‌کارگیری یکی از این عناصر به تضعیف دیگر عناصر هویت‌ساز پرداخته و با رویکردی «خصمانه» سایر عناصر را «دیگری هویت» خود قلمداد کرده‌اند. این عدم تعادل در اعمال عوامل هویت‌ساز، منجر به بی‌ثباتی در هویت ملی شده است (امیرزاده و بهستانی، ۱۳۹۳، ص. ۷۲) همچنین، برای همبستگی ملی آثاری منفی و مخرب در پی داشته است.

بهره‌برداری سیاسی از رویدادهای فرهنگی - تاریخی به هدف فعالیت در رقابت‌های سیاسی هم موجب سیاسی شدن حوزه‌های فرهنگ می‌شود و هم اینکه تعارض جریان‌های سیاسی تعارض نمادها و فعالیت‌های فرهنگی را در پی دارد (مک‌گوئیگان، ۱۳۹۷). در سال‌های اخیر برگزاری بزرگداشت کوروش و انداختن چفیه برگردن کاوه آننگر توسط اصحاب سیاست، موضوع بزرگداشت این شخصیت باستانی - کوروش هخامنشی - را تبدیل به موضوعی سیاسی کرد و تعارض‌های نیروهای متعددی را له و علیه برگزاری بزرگداشت این شخصیت برانگیخت (حق‌ندری، ۱۴۰۰). بدین ترتیب رویارویی اولیه بین نیروهای سیاسی کشور در مورد برگزاری این رویداد فرهنگی - بزرگداشت روز کوروش - ایجاد شد. رویارویی بعدی که موجب تشدید موضع‌گیری‌ها در مورد رویداد مذکور شد در جریان آبگیری سد سیوند به‌وجود آمد. دولت نهم در سال ۱۳۸۶ به‌طور رسمی سد سیوند را افتتاح کرد. تصمیم حکومت برای آبگیری سد سیوند در دولت‌های گذشته موجب شد شماری از ملی‌گرایان و باستان‌شناسان در ایران، از جمله پرویز ورجاوند با همراهی فعالان و دوستان میراث فرهنگی کمیته‌ای را به نام «کمیته نجات پاسارگاد» با هدف جلوگیری از آبگیری سد سیوند راه‌اندازی کنند. این افراد اعتقاد داشتند که آبگیری این سد باعث از بین رفتن مقبره کوروش در پاسارگاد می‌شود. به‌همین منظور آنها برای جلب توجه‌ها به پاسارگاد و خطر آبگیری سد سیوند برای محوطه‌های باستانی اطراف آن، در سال ۱۳۸۴ هفتم آبان را «روز کوروش بزرگ» نامیدند

(<https://www.sharghdaily.com>). آبگیری سد سیوند اعتراض‌ها و مخالفت‌های فراوانی همچون اعتراض دانشجویان دانشگاه شیراز و شهرکرد (<https://www.isna.ir/news>)، تجمع در مقابل سازمان میراث فرهنگی (<https://www.mehrnews.com/news>)، تجمع در مقابل مجلس هفتم (<https://aftabnews.ir/fa/news>)، نوشتن نامه به رئیس جمهور (<https://www.isna.ir/news>) را برانگیخت. این اعتراض‌ها و بی‌عملی کنش‌گران داخلی در مدیریت مناقشه ایجاد شده موجب ورود نیروهای مخالف نظام و تلاش برای ایجاد تفرقه، اغتشاش، ایجاد و تشدید تعارض‌ها هویتی در داخل کشور شد. در نتیجه ورود نیروهای مخالف نظام، نیروهای امنیتی نیز به موضوع ورود پیدا کردند و لذا موضوع از حیطه فرهنگی خارج و به حوزه امنیتی وارد شد. در هفتم آبان ماه ۱۳۹۵ جمعیت کثیری (حدود یکصد هزار نفر) در محوطه باستانی پاسارگاد در استان فارس گردهم آمدند و اعمالی مخالف هنجارهای جاری کشور (همچون برگزاری رژه و سجده دسته‌جمعی در برابر مقبره کوروش) انجام دادند. در سال ۱۳۹۶ تلاقی بزرگداشت روز کوروش با اربعین امام حسین (علیه السلام) و برخورد دوگانه مدیریت کشور با نحوه برگزاری این آیین‌ها احساساتی منفی را نسبت به مدیریت فرهنگی کشور برانگیخت (مرکز بررسی‌های استراتژیک، ۱۳۹۷، صص. ۴۰-۴۱). از سال ۱۳۹۶ به بعد راهبرد «حفظ امنیت و ممانعت همه‌جانبه»، به‌عنوان مدل مواجهه با مسئله انتخاب شد (استانداری فارس، ۱۳۹۹). به این ترتیب کلیه مسیرهای منتهی به شیراز و به ویژه شهرستان پاسارگاد برای همه (کلیه افراد شرکت‌کننده در مراسم هفتم آبان) به استثنای ساکنان محلی دارای مجوز عبور و مرور، مسدود شد (مرکز بررسی‌های استراتژیک، ۱۳۹۶، صص. ۲۳؛ <https://www.pana.ir/news>). این رویه تا هنگامی که تصمیمی جامع و عملی از طرف کلیه دست‌اندرکاران مسئله اتخاذ نشود و اراده‌ای جدی برای حل آن وجود نداشته باشد همچنان برقرار است (استانداری فارس، ۱۳۹۹). سیاست‌گذاری در زیرسیستم‌های خاص سیاست‌گذارانه‌ای صورت می‌پذیرد که نسبتاً مستقل از یکدیگر هستند. خرده-نظام‌های سیاست‌گذاری از تعداد زیادی کنش‌گر تشکیل شده‌اند که بر موضوعات مورد مناقشه متمرکز هستند. این‌گونه سیاست‌گذاری‌ها تنها به وسیله کنش‌گران و عاملان حکومتی انجام نمی‌شوند بلکه ویژگی خاص آنها تعاملات کنش‌گران در

بخش‌های دولتی و غیردولتی است (آدام و کریسی^۱، ۱۳۹۶، ص. ۲۴۸). از آنجایی که بازیگران متعددی در این موضوع ذی‌نفع و ذی‌نفوذ هستند، تلاش برای حل مسئله نیازمند گفتگو و مذاکره میان کنش‌گرانی است که به نحوی درگیر این مناقشه هستند، به این ترتیب، مقاله حاضر در نظر دارد نظریه - روش تحلیل شبکه‌های اجتماعی را به کار گرفته و شبکه دست‌اندرکاران درگیر در موضوع مورد بررسی را برای شناسایی ساختار قدرت و نفوذ این شبکه مورد بررسی قرار دهد. همچنین پاسخ به این سؤال که چگونه می‌توان با سیاست‌گذاری‌های فرهنگی راهبردی از تبدیل این موضوع به یک مسئله و بحران اجتماعی - فرهنگی جلوگیری کرد؟

۱. اهداف و سؤال‌های پژوهش

هدف پژوهش حاضر شناسایی ساختار قدرت در شبکه همکاری کنش‌گران مسئله هفتم آبان است. برای نیل به این هدف این پژوهش در صدد است به این سؤال‌ها پاسخ دهد:

- ۱- کنش‌گران درگیر در شبکه تحت بررسی چه کسانی هستند؟
- ۲- کدام نهادها در کانون شبکه قرار دارند؟
- ۳- سرعت گردش اطلاعات، منابع و همکاری در شبکه به چه نحو است؟
- ۴- دغدغه هر کدام از دست‌اندرکاران شبکه مورد بررسی چیست؟
- ۵- آرایش این کنش‌گران حول موضوع به چه صورتی است؟

۲. پیشینه پژوهش

پژوهش حاضر در صدد است ساختار قدرت کنش‌گران دست‌اندرکار مسئله هفتم آبان را با نظریه - روش تحلیل شبکه‌های اجتماعی مورد بررسی قرار دهد. از آنجاکه پژوهش‌های معدودی به مطالعه موضوع مورد بررسی پرداخته‌اند؛ لذا مرور پژوهش‌های انجام شده در دو بخش انجام شده است. ابتدا پژوهش‌های مرتبط با مسئله هفتم آبان مرور می‌شوند و سپس به برخی پژوهش‌های انجام شده با رویکرد شبکه‌های اجتماعی و یافته‌های آنها اشاره می‌شود.

(۱) پژوهش‌های مرتبط با مسئله هفتم آبان.

الف) سبکتکین و همکاران (۱۴۰۰) در پژوهشی با عنوان شناسایی و تحلیل رفتار بازیگران در مسئله هفتم آبان: همگرایی‌ها و واگرایی‌ها، با رویکرد Mactor

1. Adam and Chrissy

به تحلیل موضوع از چهارچوب دیدگاه‌های بازیگر محور پرداخته‌اند. آنها در این تحقیق ۲۳ نهاد و ۱۳ موضوع را حول مسئله روز کوروش شناسایی نمودند. یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که مهم‌ترین مناقشه‌های پیش روی بازیگران این مسئله حفظ امنیت اجتماعی کشور و ممانعت از ایجاد اغتشاش و کاهش مشروعیت مذهبی نظام است. همچنین بر اساس این روش تحلیل استفاده از بازیگران تنظیمی برای تلاش در جهت حل مسئله، راهبرد حل مسئله است. در این پژوهش وزارت کشور، روحانیت ساکن در استان فارس، شورای عالی انقلاب فرهنگی و سپاه فجر بازیگران تنظیمی هستند.

ب) حق‌ندری (۱۴۰۰) در تحقیقی با عنوان سناریوهای پیش روی مسئله هفتم آبان (بزرگداشت روز کوروش) به بررسی آینده‌های پیش‌روی این مسئله پرداخته است. در این پژوهش بعد از استخراج فرض‌های پیش‌روی مسئله احتمالات تکی و شرطی هرکدام از آنها سنجیده شده است. از میان ده سناریویی که از بیشترین احتمال وقوع برخوردارند، محتمل‌ترین سناریو، سناریوی تداوم وضع موجود است.

۲) پژوهش‌های مرتبط با رویکرد تحلیل شبکه.

الف) در رابطه با تحلیل شبکه‌های اجتماعی جعفریان و همکاران (۱۳۹۵) به بررسی ساختار قدرت دست‌اندرکاران سازمانی مدیریت منابع آب دشت گرمسار پرداخته‌اند. داده‌های مورد نیاز در این پژوهش با تکنیک پرسش‌نامه نیمه‌ساختاریافته جمع‌آوری شده‌اند و با تحلیل شبکه‌های اجتماعی و استفاده از شاخص مرکزیت و مفاهیم مرکزیت درجه، بتا، بینابینی و مرکزیت‌بردار ویژه، مورد تحلیل قرار گرفته‌اند. یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد ساختار قدرت در شبکه مورد بررسی نامتوازن است.

ب) محمدی کنگرانی و حسین‌زاده (۱۳۹۵) ساختار قدرت را در بین نهادهای مرتبط با برنامه پنجم توسعه کشور مطالعه کرده‌اند. یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که توزیع قدرت در میان سازمان‌های مربوط یکسان نیست و رویکردی از «بالا به پایین» بر آن حاکم است. نتایج حاکی از آن است که دولت قدرت بلامنازع در موضوعات قانون برنامه پنجم است؛ لذا درگیر کردن نهادهای غیردولتی و خصوصی همچون بخش تعاونی برای موفقیت برنامه‌های توسعه ضرورت دارد.

پ) خدامرادی و حسین‌زاده (۱۴۰۰) به تحقیق در ساختار حکمرانی توسعه پایدار

مناطق محروم ایران پرداخته‌اند. در این تحقیق شبکه همکاری بر اساس تکالیف قانونی نهادها و سازمان‌های درگیر در برنامه‌های توسعه با استفاده از نرم‌افزار NetDraw و Ucinet بر اساس شاخص‌های مرکزیت درجه، بینابینی، تراکم، فاصله ژئودزیک و نقاط برش تحلیل شدند. نتایج نشان‌دهنده عدم تعادل در توزیع قدرت ذی‌نفعان در ساختار شبکه است. همچنین، استفاده از سازمان حفاظت از محیط زیست، و مشارکت‌های محلی از ظرفیت‌های توسعه متوازن منطقه‌ای است.

با وجود نوین بودن روش تحلیل شبکه، مرور پژوهش‌های انجام شده نشان می‌دهد که تاکنون این روش در علوم اجتماعی و به‌ویژه تحلیل سیاست‌ها به‌کارگرفته نشده است، از این جهت پژوهش حاضر حاوی نوآوری در روش است. از طرفی، تا کنون برای شناسایی کانون‌های قدرت از شاخص‌سازی و ابزار پرسش‌نامه استفاده شده است که احتمال تورش به دلیل ویژگی‌های پاسخگو در آن زیاد است؛ درحالی‌که تحلیل شبکه از میزان تمایل (به مشارکت، همکاری و...) بازیگران نسبت به یکدیگر استفاده کرده و به‌صورتی غیرمستقیم کنش‌گران قانونی را شناسایی می‌کند. بدیهی است کنش‌گری که در کانون شبکه قرار گرفته است، از قدرت بیشتری نسبت به سایرین برخوردار است؛ بنابراین روش عینی‌تر و دقیق‌تری برای سنجش قدرت است.

۳. ملاحظه‌های نظری

تحلیل شبکه‌های اجتماعی^۱ رویکردی ساختاری و نوین در جامعه‌شناسی است، این رویکرد به‌جای فلسفه‌پردازی درباره ساختارهای اجتماعی، به بررسی تجربی، روش‌شناختی و ریاضیاتی انواع شبکه‌ها می‌پردازد (ریتزر، ۱۳۸۷، صص. ۵۷۴-۵۷۷). آنچه در تحلیل شبکه‌های اجتماعی مورد توجه است، کمیت و کیفیت شکل و محتوای روابط بین کنش‌گران و چگونگی آرایش این روابط است. به‌طور کلی مفهوم قدرت در دو قالب قابل طرح است. ۱- قدرت به‌مثابه زور و توانایی عمل بر دیگران و ۲- قدرت به‌مثابه نوعی رابطه، کنش متقابل و راهبرد. در برداشت دوم قدرت امری ارتباطی است که در زمینه‌ای اجتماعی عمل می‌کند. قدرت رابطه‌ای جهت همسو نمودن دیگر افراد و نهادها به‌کار برده می‌شود. نوع دوم قدرت تکثر نهادها را مفروض می‌گیرد (نظری، ۱۳۹۱: ۳۲-۳۱) و درصدد شناسایی شبکه‌های قدرت است. مفهوم مرکزیت (به‌عنوان

1. Social Networ Analysis

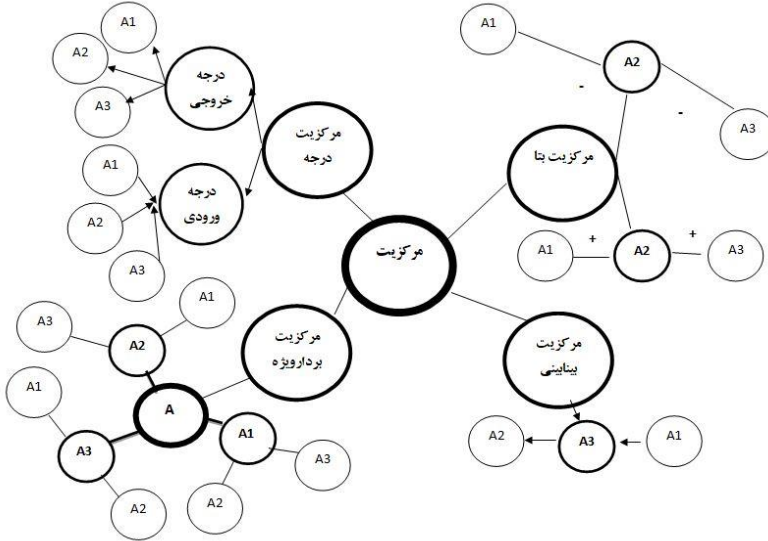
مهم‌ترین مفهوم تحلیل شبکه‌ای) قدرت اجتماعی یک گره (فرد یا نهاد کانونی) را بر اساس میزان ارتباطاتی که در شبکه دارد، مورد سنجش قرار می‌دهد. این مفهوم می‌تواند در خصوص مکان قرار گرفتن یک نهاد، نحوه پیوند و میزان رابطه‌اش با سایر نهادها مطرح گردد. این مفهوم برای سنجش میزان کانونی بودن یک نهاد از شاخص‌هایی چون بینابینی، درجه، بردار ویژه و... استفاده می‌کند (رمضانی و میرزامحمدی، ۱۳۹۲، صص. ۲۱-۲۷). پژوهش حاضر نیز از این مفهوم برای شناسایی نهادهای کانونی و آرایش سیاسی آنها بهره‌برده است. این رویکرد در علوم سیاست‌گذاری نیز جایگاه ویژه‌ای دارد. در مطالعات اجرای تحلیل شبکه در طبقه رویکردهای «پایین به بالا» مورد توجه قرار می‌گیرد. در این مطالعات تدوین و اجرای سیاست، نتیجه «تعامل» میان جمعی از بازیگران متعددی است که علایق، منافع، اهداف و راهبردهای متفاوتی دارند (هیل و هیوب، ۱۴۰۰، ص. ۹۵). اسمیت^۱ (۱۹۹۳) در رابطه با شبکه‌های سیاست‌گذاری استدلال می‌کند که ایده شبکه‌های سیاست‌گذاری، حدودی را که اندیشمندان همواره از دولت و جامعه مدنی متصور می‌شدند را از میان برمی‌دارد. کنش‌گران دولت همچنین کنش‌گران جامعه مدنی به حساب می‌آیند. آنها در جامعه زندگی می‌کنند و همواره با گروه‌هایی که نماینده مردم می‌باشند در ارتباط هستند؛ بنابراین، منافع بازیگران دولت در راستای منافع بازیگران جامعه شکل می‌گیرد و میزان استقلال عمل بازیگران و شبکه‌ها، به ماهیت شبکه‌ها وابسته است (Smith, 1993, p. 67). او چهار دلیل برای گسترش شبکه‌های سیاست‌گذاری توسط حکومت‌ها اقامه می‌کند: ۱- شبکه‌ها یک شیوه مشورتی هستند که بسیاری از مسائل و مشکلات حکومت را تسهیل می‌کنند؛ ۲- آنها تعارض سیاست^۲ را کاهش می‌دهند؛ ۳- سیاست‌گذاری را قابل پیش‌بینی می‌کنند و ۴- به خوبی با نهادهای حکومت مرتبط می‌شوند. همچنین شبکه‌های سیاست‌گذاری موجب می‌شوند که عدم پیوستگی میان تدوین سیاست و اجرای سیاست حذف شوند. عدم پیوستگی به‌عنوان مسئله‌ای مهم است که توسط نظریه‌پردازان رویکرد بالا به پایین مطرح می‌شود. شبکه‌های سیاست‌گذاری از طریق استمرار ارتباط میان حکومت و بازیگران آن، موجب شده‌اند که این عدم پیوستگی حذف شود (Smith, 1993).

استعاره «شبکه» بر روی الگوی رسمی یا غیررسمی تماس‌ها و روابط متمرکز می‌شود. این تماس‌ها و روابط، شکل‌دهنده تقویم سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری

1. Smith
2. Policy

هستند و در مقابل بازی درونی بین و میان سازمان‌ها و نهادهای رسمی سیاست‌گذاری قرار می‌گیرند. این مسئله به‌ویژه در خصوص جوامع متکثر که در آنها تکثر تأثیر بر روی فرایند سیاست‌گذاری، وجود دارد از اهمیت خاصی برخوردار است. تحلیل شبکه‌ای بر اساس این اندیشه ایجاد شده است که یک سیاست و خط‌مشی، در درون بافتی از روابط متقابل و وابستگی‌ها چهارچوب‌بندی می‌شود. این‌گونه تحلیل‌ها توجه را به مسیری جلب می‌کند که در آن، سیاست‌گذاری محصول یک بازی درونی و پیچیده میان افراد و سازمان‌ها است و تصویری غیررسمی‌تر از اینکه چگونه سیاست‌گذاری واقعی به وقوع می‌پیوندد را به نمایش می‌گذارد (پارسونز، ۱۳۹۲، ج ۱، صص. ۲۸۰-۲۸۱). این‌گونه تحلیل شامل مجموعه‌ای از نظریه‌ها، ابزارها و فرایندها برای فهم ارتباطات در یک شبکه است. «گره‌ها»ی یک شبکه افراد و «پیوندها»ی آن نیز ارتباطات بین افراد هستند. گره‌ها همچنین، برای نمایش حوادث، موضوع‌ها و سایر چیزها نیز به کار می‌روند. تحلیل شبکه‌های اجتماعی برای جمع‌آوری داده‌های شبکه‌ای، نمایش الگوهای روابط بین گره‌ها به کار می‌رود. این روش تحلیل اغلب نقشه‌ها و تصاویری برای نمایش الگوهای روابط بین گره‌های یک شبکه ایجاد می‌کند (Hoppe & Reinelt, 2010, p. 2). نظریه شبکه سیاست‌گذاری به‌عنوان نظریه‌ای برای توصیف و تبیین فرایندهای سیاست‌گذاری گذشته و همچنین گسترش قواعد و راهنمایی‌های برای مدیریت فرایندهای سیاست‌گذاری در شبکه به کار می‌رود (Klijn, 1997, p. 16). شبکه‌های سیاست‌گذاری را با استفاده از گونه‌شناسی شبکه‌های سیاست‌گذاری به‌عنوان ابزاری تشخیصی مطالعه می‌کنند. این گونه‌شناسی‌ها بر مبنای ویژگی‌هایی از جمله تعداد بازیگران و علائق آنها در درون یک شبکه، فراوانی و طبیعت تعاملات بین این بازیگران و توزیع قدرت در درون شبکه انجام می‌شود (Rhodes & Marsh, 1992, p. 187; Van Waarden, 1992). این گونه‌شناسی‌ها به توصیف فرایندهای سیاست‌گذاری کمک می‌کند (Van Waarden, 1992). شاخص‌های متعددی برای تحلیل شبکه‌ها استفاده می‌شوند. از میان این شاخص می‌توان به تحلیل مرکزیت، تحلیل اعتبار و تحلیل هم‌ارزی ساختاری اشاره کرد. به‌طور کلی مفهوم مرکزیت نشان می‌دهد که کدام عقاید و کنش‌گران از قدرت، اعتبار یا مقبولیت بیشتری برخوردار هستند. در این پژوهش این مفهوم برای شناسایی مهم‌ترین کنش‌گران و ارتباطات میان آنها در یک شبکه مورد استفاده قرار می‌گیرد؛ لذا، مفهوم مرکزیت در مورد مکان قرار گرفتن یک گره و شدت ارتباطات گره‌ها با یکدیگر مطرح می‌شود. شاخص‌های مرکزیت بتا، درجه، بردار ویژه و بینابینی، کاربردی‌ترین

شاخص‌های سنجش مرکزیت به‌شمار می‌روند. جهت سهولت در فهم شاخص‌های مرکزیت، انواع آن در شکل زیر نمایش داده شده است.

شکل (۱): انواع شاخص‌های مرکزیت

الف. مرکزیت درجه شمار ارتباطات مستقیم یک کنش‌گر با سایر کنش‌گران شبکه است. بر اساس جهت رابطه، رابطه ورودی به کنش‌گر را مرکزیت درجه ورودی و روابط خروجی کنش‌گر را مرکزیت خروجی گویند. تمایز بین درجه ورودی و درجه خروجی معمولاً نشان‌دهنده تفاوت پویایی اجتماعی در یک شبکه است؛ اگر شبکه حول جنبه‌های مثبت ارتباطات اجتماعی شکل گرفته باشد، کنش‌گری که درجه مرکزیت ورودی بالا داشته باشد معمولاً فردی است که محبوبیت بیشتری نسبت به سایر کنش‌گران دارد. در مقابل، مرکزیت درجه خروجی به‌عنوان شاخصی برای سنجش وابستگی به حساب می‌آید. در این مورد کنش‌گر قانونی با مرکزیت خروجی بیشتر برای افراد دیگر منبع کمک، رفاقت یا مشورت است (بادین و پرل، ۱۳۹۵، ص. ۴۳). با افزایش میزان مرکزیت درجه از یک‌سو دسترسی کنش‌گران به منابع شبکه افزایش می‌یابد و از سوی دیگر کنش‌گران به قانون شبکه وارد می‌شوند. مرکزیت درجه در شبکه ارتباطات بدون جهت تنها یک نوع است؛ درحالی‌که در شبکه ارتباطات جهت‌دار به دو شکل ارتباطات

ورودی و ارتباطات خروجی، نمایان می‌شود. ارتباطات ورودی یعنی دریافت اطلاعات و منابع از سایر کنش‌گران شبکه؛ ارتباطات خروجی نیز یعنی توزیع اطلاعات و منابع به سایر کنش‌گران حاضر در شبکه (Hanneman, 2001). به این ترتیب، مرکزیت درجه ورودی به معنای وابستگی به دیگر گره‌ها و مرکزیت درجه خروجی نیز به معنای نفوذ بر دیگر گره‌های شبکه است (Hogan, 2008).

ب. مفهوم مرکزیت بینابینی^۱، میزان قدرت نظارتی هر کنش‌گر را در شبکه مورد سنجش قرار می‌دهد. هرگاه روابط بین دو کنش‌گر به کنش‌گر سوم که میان آنها قرار گرفته است، وابسته باشد، کنش‌گری که در وسط قرار گرفته می‌تواند بر روی ارتباطات دو کنش‌گر نظارت داشته باشد. گره‌ای از بیشترین میزان مرکزیت بینابینی برخوردار است که در وسط راه‌های ارتباطی کنش‌گران زیادی قرار گرفته باشد (Hanneman, 2001). چنین کنش‌گرانی با توجه به جایگاهشان هم از توان تأثیرگذاری فراوان در شبکه برخوردار هستند و هم از طریق پیوندهای برون‌گروهی، دسترسی زیادی به اطلاعات و منابع دارند (بادین و پرل، ۱۳۹۵، ص. ۴۶). همچنین می‌توانند بخش‌های مجزا و مختلف شبکه را به همدیگر متصل کنند (واسرمن و فاوست، ۱۹۹۴).

ج. مرکزیت بردارویژه: بر اساس این مفهوم میزان مرکزیت یک کنش‌گر وابسته به درجه مرکزیت سایر کنش‌گران است. بر اساس این شاخص، کنش‌گری که همسایگان مرکزی بیشتری نسبت به سایرین داشته باشد، از مرکزیت بردار ویژه بالاتری برخوردار است. درجات بالای این مرکزیت نشان‌دهنده قدرت زیاد کنش‌گران کانونی است (Brandes, 2005). این شاخص در مواردی تحت عنوان شاخص خالص مرکزیت گزارش شده است (Borgatti, 2005).

د. مرکزیت بتا: در برخی مواقع نمرات شاخص‌های مرکزیت، موقعیت یک کنش‌گر را به عنوان کانون شبکه نشان می‌دهند، درحالی‌که کنش‌گر کانونی در حاشیه شبکه مستقر شده است (Cook & et al., 1983). از این رو، فهم ما از قدرت متفاوت بوده و به شرایط مورد مطالعه وابسته است. همچنین قدرت در شبکه‌های روابط مثبت (شبکه‌هایی که بر اساس تعامل، دوستی و همکاری ایجاد شده‌اند) و شبکه‌های روابط منفی (شبکه‌هایی که بر اساس تخریب، دشمنی و تنفر ایجاد شده‌اند) تفاوت‌هایی قابل توجه دارند. در شبکه‌های نوع اول کنش‌گر مرکزی دارای

قدرت زیادی در شبکه است؛ درحالی که در شبکه‌های نوع دوم کنش‌گران شبکه سعی می‌کنند از کنش‌گر مرکزی دوری جویند؛ بنابراین در شبکه‌های روابط منفی شاخص‌های مرکزیت‌سنج نتایج سردرگم‌کننده‌ای نشان می‌دهند؛ لذا برای رهایی از این شرایط، بوناسیچ (Bonacich, 1972) شاخصی تحت عنوان بتا ارائه کرده است که به‌وسیله پژوهشگر قابل‌کنترل است. این شاخص نشان می‌دهد که قدرت یک کنش‌گر تا چه اندازه به مرکزیت سایر کنش‌گران وابسته است. نحوه محاسبه این شاخص شبیه شاخص مرکزیت بردار ویژه است. هنگامی که پژوهشگر ارزش شاخص بتا را در محاسبه مرکزیت کم یا ضعیف بداند، در تحلیل موقعیت سایر کنش‌گران در شبکه وزن قوی‌تری به روابط نهادهایی داده است که موقعیتی نزدیک به هم دارند. همچنین ارزش این پارامتر را می‌توان منفی یا مثبت در نظر گرفت؛ ارزش مثبت در مواقعی مشخص می‌شود که میزان وابستگی به کنش‌گران مرکزی را یک معیار مثبت بدانیم و گزینش ارزش منفی بدان معنا است که دور بودن از مرکزیت سایرین برای نهاد یا کنش‌گر کانونی نتایج مطلوب‌تری به همراه دارد (بادین و پرل، ۱۳۹۵، صص. ۴۵-۴۶).

مرکزیت بتا و مرکزیت بردارویژه، مرکزیت کنش‌گران دیگر را در شبکه در نظر می‌گیرند، درحالی که مرکزیت درجه و بینابینی این‌گونه نیستند. مرکزیت درجه جهت روابط را در نظر نمی‌گیرد بلکه این مرکزیت درجه ورودی و خروجی است که جهت یک رابطه را در نظر می‌گیرد (واسرمن و فاوست، ۱۹۹۴). مرکزیت درجه دخالت فرد در شبکه را اندازه‌گیری می‌کند؛ همچنین مرکزیت درجه ورودی کنش‌گران محبوب و مورد قبول را نشان می‌دهد. مرکزیت درجه خروجی نیز گستردگی نفوذ کنش‌گر کانونی شبکه را بیان می‌کند (بادین و پرل، ۱۳۹۵، ص. ۴۶).

۴. روش پژوهش

پژوهش حاضر^۱ با استفاده از ترکیبی از رویکردهای کیفی (انجام مصاحبه‌های عمیق) و کمی (استفاده از ابزار پرسش‌نامه) انجام شده است. دست‌اندرکاران مسئله مورد مطالعه با استفاده از مرور اسناد، تارنماهای اینترنتی و تکنیک گلوله برفی شناسایی شدند. در هنگام مرور منابع مذکور و آغاز مصاحبه‌ها دو پرسش‌نامه ساخته شد، در یک پرسش‌نامه رابطه بازیگران با اهداف و دغدغه‌هایشان سنجیده شد و دیگری نیز

۱. قابل ذکر است پژوهش حاضر در سال ۱۴۰۰ انجام شده است.

به میزان تمایل بازیگران نسبت به یکدیگر بر اساس اهداف و دغدغه‌های مشخص شده اختصاص یافت. با همه بازیگران شناسایی شده مصاحبه‌هایی عمیق انجام شد. برای أخذ اهداف و دغدغه‌های بازیگرانی که امکان مصاحبه با آنها فراهم نبود (همچون شورای عالی انقلاب فرهنگی، فضای مجازی، حامیان مکتب ایرانی) از دیدگاه سایر بازیگران نسبت به آنها و تحلیل موضعگیری اعضایشان در رسانه‌های جمعی، نسبت به موضوع استفاده شد. ساختار قدرت و اقتدار در این رویکرد با استفاده از مفهوم مرکزیت سنجش شده و مورد تحلیل قرار می‌گیرد؛ بنابراین برای تحلیل شبکه مورد بررسی از مفاهیم مرکزیت درجه، مرکزیت بینابینی، مرکزیت بوناسیچ و مرکزیت بردار ویژه استفاده شده است.

شبکه همکاری دست‌اندرکاران با استفاده از نرم‌افزارهای UCINET، Net Draw و visone محاسبه، تحلیل و نمایش داده شده‌اند. مشارکت‌کنندگان پژوهش شامل نهادهای امنیتی، سیاسی، فرهنگی و نهادهای مدنی می‌شود. در جدول شماره ۱ نام این نهادها، مکان و زمان مصاحبه با هر کدام بیان شده است.

جدول (۱): نهادها و دست‌اندرکاران مشارکت‌کننده در شبکه سیاست‌گذاری مسئله

هفت آبان

مصاحبه شونده	مکان	زمان	مصاحبه شونده	مکان	زمان
معاونت فرهنگی سپاه فجر	سپاه فجر	۸۵ دقیقه	معاونت اطلاعات سپاه فجر	استانداری فارس	۴۵ دقیقه
استاندار استان فارس	تهران	۴۰ دقیقه	فرماندار شیراز	فرمانداری شیراز	۶۰ دقیقه
معاون اجتماعی استانداری فارس	استانداری فارس	۶۵ دقیقه	مدیرکل تقسیمات کشوری وزارت کشور	وزارت کشور	۴۵ دقیقه
معاونت سیاسی امنیتی استانداری فارس	استانداری فارس	۵۰ دقیقه	معاون رئیس‌جمهور و مسئول امور اقلیت‌ها	نهاد ریاست جمهوری	۴۰ دقیقه
معاونت اداره‌کل اطلاعات استان فارس	استانداری فارس	۵۰ دقیقه	معاونت اطلاعات نیروی انتظامی استان فارس	استانداری فارس	۶۰ دقیقه
همهانگ‌کنندگان کمیته حفاظت از آثار	مصاحبه تلفنی	۶۰ دقیقه	پژوهشگر ارشد مرکز پژوهش‌های میراث	مصاحبه تلفنی	۱۰ دقیقه

مصاحبه شونده	مکان	زمان	مصاحبه شونده	مکان	زمان
باستانی			فرهنگی		
معاونت گردشگری وزارت میراث فرهنگی و صنایع دستی و گردشگری	معاونت گردشگری وزارتخانه	۵۰ دقیقه	۴۰ نفر از شهروندان شیراز (فرش فروشان، فروشندهگان صنایع دستی و راننده	شهر شیراز - بازار شیراز	۳۰۰ دقیقه
معاون مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری	مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری	۴۵ دقیقه	مسئول بررسی امور قومی مرکز بررسی‌های استراتژیک	مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری	۴۰ دقیقه
فرماندار سعادت‌شهر	استان فارس - سعادت‌شهر	۴۵ دقیقه	فرماندار پاسارگاد	شهرستان پاسارگاد	۴۵ دقیقه
معاون رئیس جمهور و مسئول امور اقلیت‌ها	نهاد ریاست جمهوری	۴۰ دقیقه	مدیرکل تقسیمات کشوری وزارت کشور	وزارت کشور	۴۵ دقیقه
مدیرکل سازمان ارشاد استان فارس	مصاحبه تلفنی	۱۵ دقیقه			

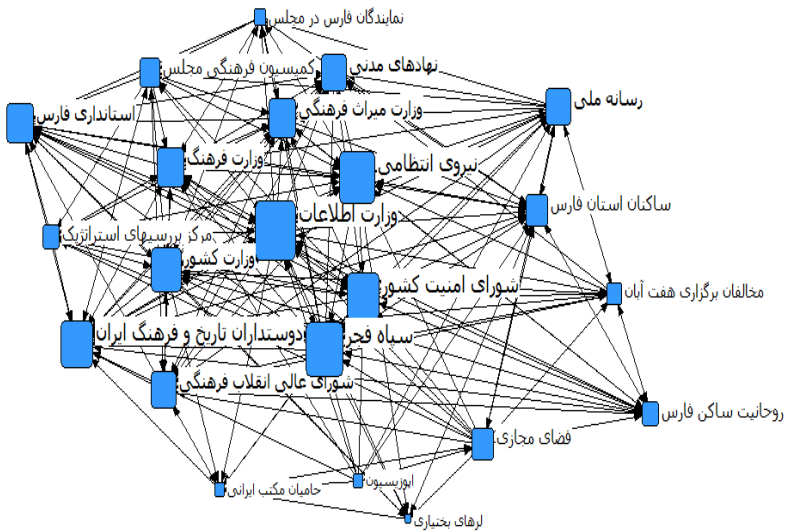
۵. یافته‌ها

یافته‌های پژوهش بر اساس پاسخ به پرسش‌ها سامان داده شده است؛ بنابراین جدول شماره «۲» به پرسش اول پاسخ می‌دهد. شکل شماره «۱» و نمودارهای «۱»، «۲»، «۳» و «۴» در صدد پاسخ به پرسش دوم یعنی شناسایی بازیگران کانونی هستند. سرعت گردش اطلاعات، منابع و همکاری در جدول شماره «۳» و شکل شماره «۲» مورد بررسی واقع شده است. دغدغه هر کدام از بازیگران برای ورود به مسئله در شکل شماره «۳»، نمایش دست‌اندرکار - موضوع رسیدگی شده است. نحوه آرایش بازیگران به شکل موافق یا مخالف، حول برگزاری یا عدم برگزاری بزرگداشت روز کوروش در هفتم آبان به‌عنوان آخرین پرسش مقاله نیز بخش نتیجه‌گیری مورد بررسی قرار گرفته است.

جدول (۲): کنش‌گران شبکه همکاری مسئله هفت آبان

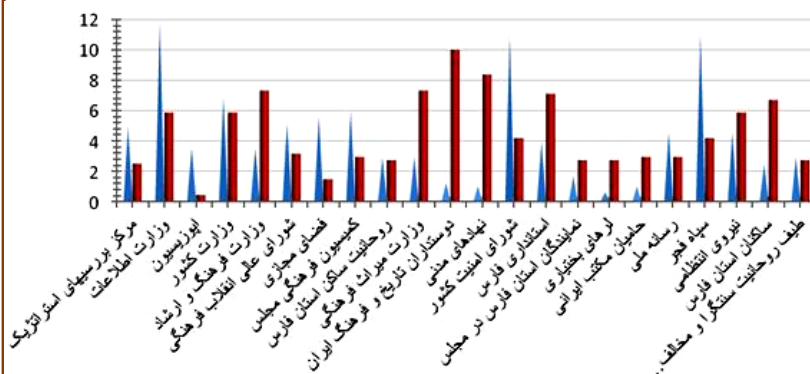
ردیف	کنش‌گران	ردیف	کنش‌گران
۱	مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری	۱۲	نهادهای مدنی
۲	وزارت اطلاعات جمهوری اسلامی	۱۳	شورای امنیت کشور
۳	اوپوزیسیون (سلطنت طلبان، منافقین)	۱۴	استانداری فارس
۴	وزارت کشور جمهوری اسلامی ایران	۱۵	نمایندگان فارس در مجلس شورای
۵	وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی	۱۶	لرهای بختیاری
۶	شورای عالی انقلاب فرهنگی	۱۷	حامیان مکتب ایرانی (طیف احمدی)
۷	فضای مجازی (تلگرام و اینستاگرام)	۱۸	رسانه ملی
۸	کمیسیون فرهنگی مجلس	۱۹	سازمان اطلاعات سپاه (سپاه فجر)
۹	روحانیت ساکن استان فارس	۲۰	نیروی انتظامی جمهوری اسلامی
۱۰	وزارت میراث فرهنگی، صنایع دستی	۲۱	مردم ساکن در استان فارس
۱۱	دوستانداران تاریخ و فرهنگ ایران	۲۲	مخالفان برگزاری هفت آبان

در بررسی اسناد و منابع موجود در رابطه با مسئله هفت آبان ۲۲ نهاد درگیر در برگزاری و عدم برگزاری مراسم روز هفت آبان شناسایی گردید. ۲۲ نهاد درگیر در مسئله به صورت سطر و ستون وارد تحلیل شبکه‌های اجتماعی با نرم‌افزار UCINET گردید. میزان همکاری هر بازیگر نسبت به سایرین به وسیله پرسش‌نامه احصا شد. مرکزیت‌های درجه، بینابینی، بوناسیج و بردار ویژه برای شبکه همکاری دست‌اندرکاران مسئله هفت آبان تحلیل شدند؛ نتایج هر کدام از این مقادیر در ادامه ارائه شده است.

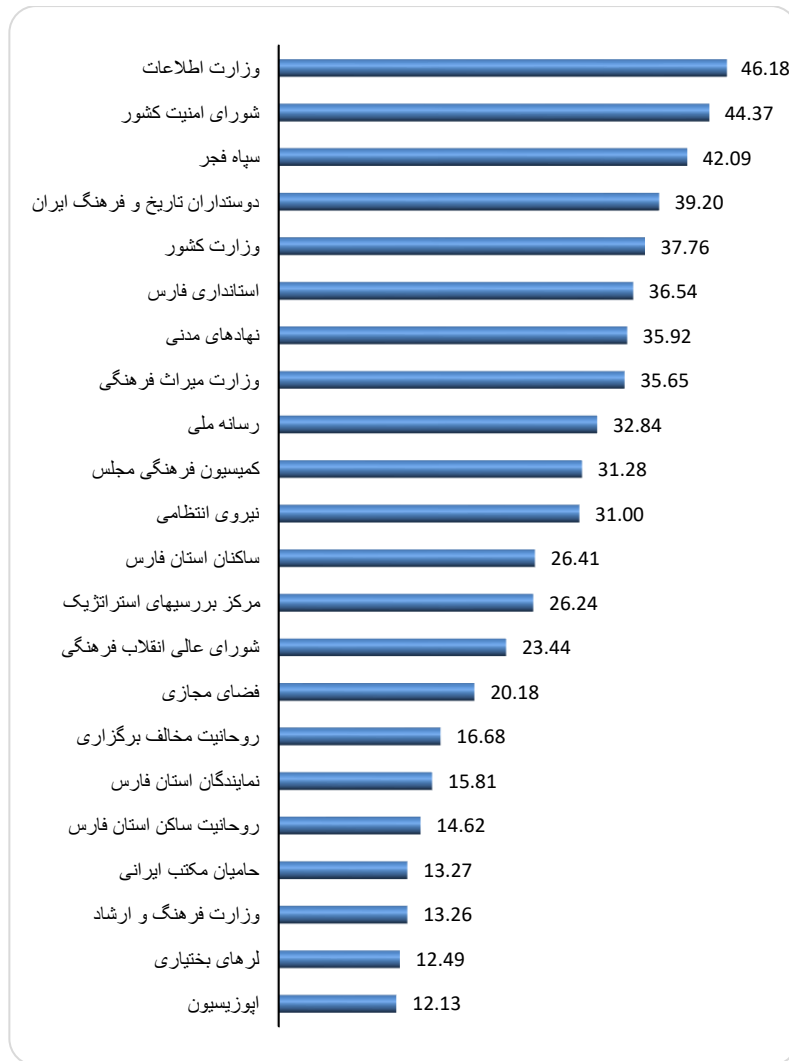
شکل (۱): موقعیت هندسی نهادها/دست‌اندرکاران مورد بررسی در شبکه همکاری و تبادل اطلاعات مسئله هفت آبان بر اساس مرکزیت درجه

همان‌گونه که شکل شماره ۱ نشان می‌دهد وزارت اطلاعات، سپاه فجر، شورای امنیت کشور در هسته مرکزی قدرت در این شبکه قرار گرفته‌اند. بعد از نهادهای امنیتی و انتظامی دوستاناران تاریخ و فرهنگ ایران دارای بیشترین ورودی اطلاعات در شبکه مورد مطالعه است. در این تصویر اندازه هر گره نشان‌دهنده تمرکز بیشتر قدرت گره مورد نظر در شبکه مورد مطالعه است.

نمودار (۱): نمایش میزان درجه ورودی و درجه خروجی شبکه دست‌اندرکاران مسئله هفت آبان

با توجه به اهمیت مرکزیت درجه در شناسایی گره‌های قدرتمند در شبکه، نمودار شماره ۱ مرکزیت درجه را به صورت تفکیک شده مرکزیت درجه ورودی (به شکل سیلندر نمایش داده شده است) و مرکزیت درجه خروجی (به شکل هرم نمایش داده شده است) نشان می‌دهد. با توجه به یافته‌های این نمودار دست‌اندرکاران تاریخ و فرهنگ ایران باستان، نهادهای مدنی، وزارت میراث فرهنگی و استانداری فارس دارای بیشترین میزان مرکزیت ورودی هستند. یک کنش‌گر با سطوح بالای مرکزیت درجه ورودی معمولاً نهادی است که محبوبیت و اقتداری بیشتری نسبت به سایر کنش‌گران داشته و سایر کنش‌گران وابستگی بیشتری به او دارند و بیشتر به او مراجعه می‌کنند؛ میزان مرکزیت خروجی نیز گستردگی نفوذ بازیگران قانونی در شبکه را بیان می‌کند. در پژوهش حاضر، وزارت اطلاعات، شورای امنیت کشور و سپاه فجر دارای بیشترین مرکزیت خروجی هستند.

نمودار (۲): نمایش مرکزیت بردار ویژه دست‌اندرکاران مسئله هفتم آبان

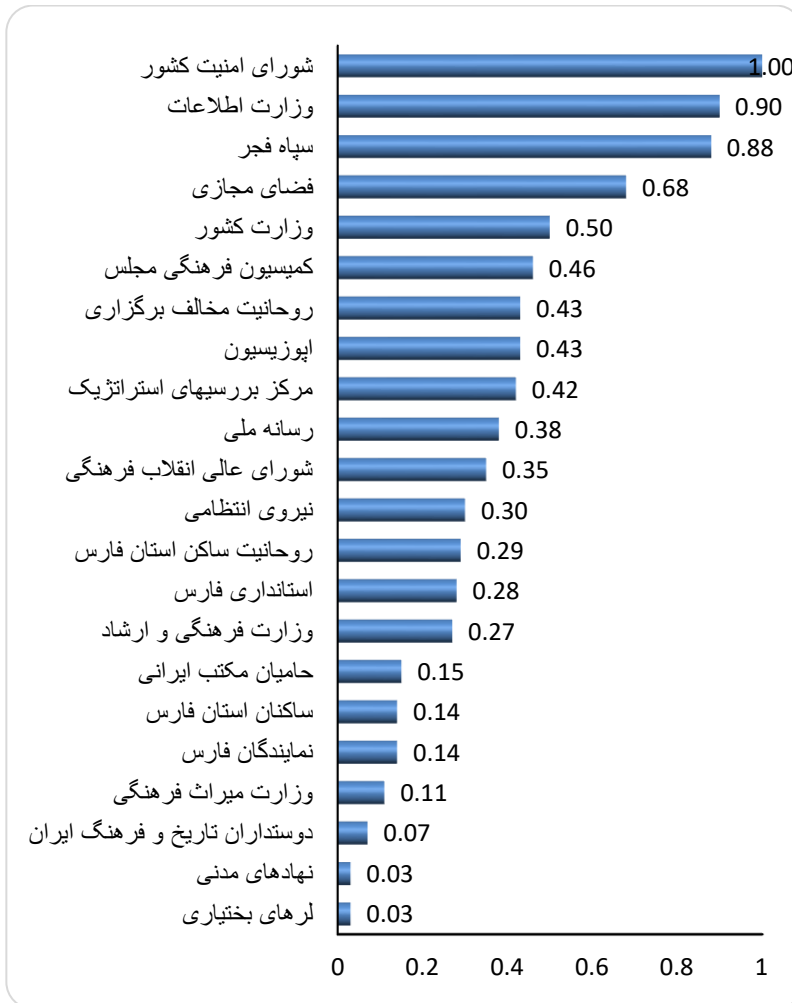
نمودار شماره ۲، نتایج مرکزیت بردار ویژه شبکه دست‌اندرکاران مسئله هفتم آبان را نشان می‌دهد. بر اساس یافته‌های این نمودار وزارت اطلاعات، شورای امنیت کشور، سپاه فجر و دوستانان فرهنگ و تاریخ ایران باستان دارای بیشترین میزان مرکزیت بردار ویژه هستند. این یافته‌ها گویای آن است که این بازیگران بیشترین ارتباط را با دیگر بازیگرانی در شبکه دارند که خود آنها دارای مرکزیت درجه بالایی می‌باشند. نیروهای امنیتی مخالف برگزاری روز کوروش، هفتم آبان را دست‌آویزی

برای مخالفان نظام جهت ایجاد بی‌نظمی و دخالت در امور جاری کشور می‌دانند و خواهان برگزاری این بزرگداشت در زمانی غیر از آبان هستند. این در حالی است که دوست‌داران فرهنگ و تاریخ ایران باستان به برگزاری روز کوروش در هفتم آبان به‌عنوان موضوعی هویتی می‌نگرند و تمام تلاش خود را به برگزاری آن اختصاص داده‌اند. به این ترتیب هر دو نیرو نقاط کانونی را در شبکه اشغال کرده‌اند؛ بنابراین، این یافته نشان‌دهنده دو قطبی بودن نیروهای امنیتی و فرهنگی است.

نمودار (۳): نمایش مرکزیت بینابینی شبکه دست‌اندرکاران مسئله هفت آبان

نمودار شماره ۳ نتایج مرکزیت بینابینی شبکه دست‌اندرکاران مسئله هفتم آبان را نشان می‌دهد. بر اساس یافته‌های این نمودار وزارت اطلاعات، سپاه فجر و فضای مجازی دارای بیشترین مرکزیت بینابینی در میان سایر بازیگران شبکه تحت بررسی هستند. این شاخص نشان‌دهنده بیشترین قدرت کنترلی این نهادها در شبکه دست‌اندرکاران مسئله هفتم آبان بوده و در بین راه‌های ارتباطی سایر نهادها قرار گرفته‌اند؛ بنابراین، فرایند تبادل اطلاعات و همکاری در شبکه وابستگی زیادی به این بازیگران دارد.

نمودار (۴): نمایش وضعیت دست‌اندرکاران مسئله هفت آبان بر اساس مرکزیت بتا

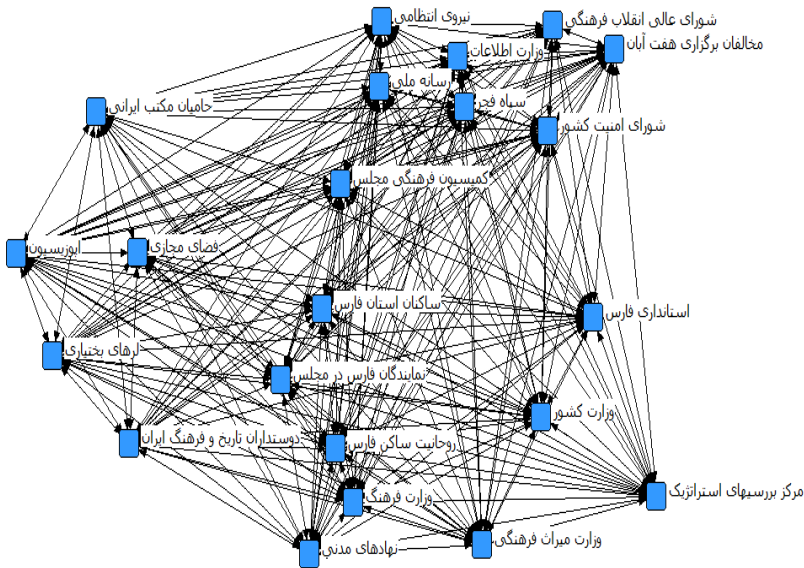
یافته‌های مرکزیت بتا در شبکه دست‌اندرکاران مسئله هفتم آبان در نمودار شماره ۴ نمایش داده شده است. یافته‌های این نمودار حاکی از آن است که شورای امنیت کشور، وزارت اطلاعات و سپاه فجر از بالاترین میزان مرکزیت بتا در میان سایر بازیگران شبکه دست‌اندرکاران مسئله هفتم آبان برخوردارند. این نهادها قدرتمندترین نهادها برای ایجاد انسجام یا انتشار و توزیع اطلاعات در شبکه دست‌اندرکاران مسئله هفتم آبان هستند. بعد از سازمان‌های نامبرده، فضای مجازی نیز دارای مرکزیت بالایی در شبکه است. تحلیل این یافته نشان می‌دهد که انتشار اطلاعات در مورد مسئله هفتم آبان از دو کانال نهادهای امنیتی و فضای مجازی ریشه می‌گیرد. فضای مجازی از حامیان برگزاری روز کوروش در هفت آبان می‌باشد. همچنین، یکی از اهداف فضای مجازی ایجاد بی‌نظمی و اغتشاش و بسیج نیروهای معترض است. از طرفی نیروهای امنیتی مخالف برگزاری بزرگداشت روز کوروش در هفتم آبان هستند؛ لذا این وضعیت - مرکزیت این دو در شبکه - موجب قطبی شدن شبکه شده و بر شدت تعارض‌ها دامن می‌زند.

جدول (۳): میزان فراوانی فاصله‌های ژئودزیک شبکه دست‌اندرکاران هفت آبان

فاصله ژئودزیک	فراوانی	درصد	فاصله ژئودزیک	فراوانی	درصد
۱	۲۲۲	۰/۴۸	۴	۱۱	۰/۰۳
۲	۲۰۰	۰/۴۳	۵	۱	۰/۰۰۲
۳	۲۸	۰/۰۶			

جهت سنجش سرعت گردش اطلاعات، منابع و همکاری در شبکه از شاخص فاصله ژئودزیک استفاده می‌شود. این شاخص از متوسط کوتاه‌ترین فاصله‌ها بین دو به دوی کنش‌گران در شبکه مورد سنجش قرار می‌گیرد؛ بنابراین، هرچه مقدار این شاخص کمتر باشد سرعت گردش اطلاعات و همکاری در میان نهادهای شبکه بیشتر شده و اتحاد بین کنش‌گران شبکه افزایش می‌یابد. همچنین این امر موجب می‌شود زمان کمتری جهت هماهنگ کردن نهادها برای مدیریت یک موضوع خاص صرف شود؛ بنابراین کنش‌گران دسترسی بیشتری به یکدیگر خواهند داشت. هرچه فاصله ژئودزیک بیشتر باشد سبب می‌شود که اطلاعات با سرعت کمی منتشر شود؛ بنابراین هماهنگ کردن نهادها برای تصمیم‌سازی در مورد اجرا یا عدم اجرا و نحوه اجرای مراسم هفت آبان با صرف زمان بیشتری همراه خواهد بود. میانگین فاصله ژئودزیک شبکه دست‌اندرکاران مسئله هفتم آبان ۱/۶ است. جدول شماره ۳ میزان

فراوانی فاصله‌های ژئودزیک شبکه مورد بررسی را نشان می‌دهد. با توجه به یافته‌های این جدول ۰/۹۳ درصد روابط شبکه مورد بررسی دارای فاصله ۱ و ۲ هستند؛ لذا می‌توان گفت گردش اطلاعات و سرعت همکاری در شبکه از وضعیت مطلوبی برخوردار است. قابل ذکر است، منظور از فاصله، فاصله فیزیکی نیست. نزدیکی و دوری بازیگران از یکدیگر با استفاده از نزدیکی و دوری اهداف، دغدغه‌ها و به‌طور کلی نظام ارزشی (برای نمونه اسلام در برابر لیبرالیسم) بازیگران سنجیده شده است؛ لذا هنگامی گفته می‌شود دو بازیگر به هم نزدیک هستند، به معنای آن است که اهداف و دغدغه‌هایشان علی‌رغم دور بودن فیزیکی، به هم نزدیک است و می‌توان آنها را در یک دسته طبقه‌بند نمود؛ لذا، با وجود اینکه فضای مجازی می‌تواند بسیاری از محدودیت‌ها و فاصله‌های عینی را جبران کند، به دلیل پیگیری اهدافی همچون مخالفت با نظام و تلاش برای ایجاد تفرقه در جامعه، دارای فاصله زیادی با بازیگرانی است که هدفشان حفظ نظم و امنیت در کشور است.

شکل (۲): نمایش فراوانی فاصله‌های ژئودزیک شبکه دست‌اندرکاران مسئله هفت آبان

شکل شماره ۲، شبکه دست‌اندرکاران مسئله هفتم آبان را بر اساس فاصله ژئودزیک نشان می‌دهد. بر اساس این شکل دوستداران تاریخ و فرهنگ ایران باستان، فضای مجازی، لره‌های بختیاری و اپوزیسیون دارای بیشترین فاصله با مراکز قدرت

با اغتشاش یکی از دلیل ورود شورای امنیت کشور، مخالفان با برگزاری هفت آبان، کمیسیون فرهنگی مجلس، سپاه فجر، وزارت کشور، وزارت اطلاعات استانداری فارس و برخی دیگر از بازیگران است. تقابل هویت ایرانی اسلامی از اهداف حامیان مکتب ایرانی، لره‌های بختیاری، اپوزیسیون است. کسب مشروعیت سیاسی در میان جریان‌های سیاسی کشور مهم‌ترین دلیل ورود حامیان مکتب ایرانی به موضوع است. دوستداران تاریخ و فرهنگ ایران باستان نیز در پی نیل به حفظ فرهنگ و آثار باستانی و تاریخی ایران و حفظ اهمیت دوره باستان به‌عنوان بخشی از تاریخ ایران هستند. اقتصاد گردشگری و تلاش برای رونق گردشگری و کسب‌وکار محلی نیز از اهداف نمایندگان استان فارس، روحانیت ساکن در استان فارس، استانداری فارس، نهادهای امنیتی - سیاسی و ساکنان استان فارس است. مخالفان برگزاری مراسم بزرگداشت روز کوروش در هفتم آبان نیز نگران ایجاد اغتشاش و بی‌نظمی در کشور، تهدید شدن ارزش‌های انقلابی و جایگزینی ارزش ملی‌گرایانه به‌جای ارزش‌های مذهبی هستند.

نتیجه‌گیری

امروزه سیاست‌گذاری عمومی، خاصه سیاست‌گذاری فرهنگی در کشورهای پیشرفته صنعتی نمایانگر نوعی تغییر جهت به‌سوی ساختارهای شبکه‌ای و اجتماعی است. شیوه سیاست‌گذاری در بخش‌هایی که دارای اجتماع سیاست‌گذار خوب سازمان‌یافته و قدرتمند هستند، با حجم قابل‌توجهی از مذاکره‌ها و گفتگوها تحقق می‌یابد. پژوهش حاضر در صدد مذاقه در مسئله هفتم آبان به‌عنوان یک مسئله ملی است؛ لذا هدفش پاسخ به این پرسش‌ها است کنش‌گران درگیر در شبکه تحت بررسی چه کسانی هستند؟ دغدغه هر کدام از دست‌اندرکاران شبکه مورد بررسی چیست؟ سرعت گردش اطلاعات، منابع و همکاری در شبکه به چه نحو است؟ آرایش کنش‌گران حول موضوع به چه صورتی است؟ کدام نهادها در کانون شبکه قرار دارند؟ درنهایت چه پیشنهادهایی برای حل این مسئله می‌توان ارائه داد؟ پس از شناسایی بازیگران، با رویکرد خبره‌محور میزان تمایل آنها نسبت به یکدیگر با پرسش‌نامه سنجیده شد؛ یافته‌های پژوهش حاکی از حضور ۲۲ نهاد سیاسی، مدنی، امنیتی و فرهنگی در مسئله هفتم آبان (بزرگداشت روز کوروش) است. در حیطه‌های فرهنگی به‌دلیل وجود ذی‌نفعان و دست‌اندرکاران متعدد، تحلیل سیاست به روش شبکه‌ای رویه‌ای مثر مثر است.

همان‌طور که یافته‌ها نشان می‌دهند در این موضوع یا مسئله اجتماعی فرهنگی وزارت اطلاعات، سپاه فجر و شورای امنیت کشور بالاترین مقدار را در مرکزیت‌های بردارویژه، بینابینی و مرکزیت درجه را به خود اختصاص داده‌اند. این به آن معنی است که این نهادها دارای بیشترین توان اعمال قدرت و نفوذ در شبکه مورد بررسی هستند و بقیه سازمان‌ها و نهادها برای کسب اطلاع در شبکه به آنها وابسته می‌باشند.

یافته‌ها نشان می‌دهد که نگاه غالب در حوزه سیاست‌گذاری مسئله هفتم آبان (بزرگداشت روز کوروش) رویکرد امنیتی است. تسلط این نوع نگاه ناشی از دلایلی چند است. ابتدا می‌توان به سوءاستفاده مخالفان نظام از ظرفیت این شخصیت باستانی برای اهدافی چون بسیج مخالفان و ایجاد اغتشاش و بی‌نظمی در کشور اشاره نمود. دوم از دیدگاه «وابستگی به مسیر» می‌توان استدلال نمود که چون اولین تصمیم نظام در برخورد با موضوع، برخورد امنیتی بوده است؛ لذا این نوع نگاه تداوم یافته و تغییر آن با دشواری همراه است. درنهایت جایگاه کانونی نیروهای امنیتی در شبکه مورد بررسی است که منجر به تسلط این رویکرد شده است. جایگاه کانونی نیروهای امنیتی در بخش‌های فرهنگی دیگری چون طراحی، پوشاک، صنعت اسباب‌بازی و معماری نیز مورد مطالعه قرار گرفته است (قاضی‌نوری و دیگران، ۱۳۹۷، ص. ۳۲). مهم‌ترین دلیل برای این نوع سیاست‌گذاری توانایی فرهنگ و صنایع فرهنگی در تغییر و تحول در الگوها و رفتارهای اجتماعی و نقش قابل توجه فرهنگ در تضعیف یا تقویت بنیه امنیتی - دفاعی است که با مفاهیمی چون «جنگ‌های کانون فرهنگی» و «جنگ‌های نرم» مفهوم‌سازی می‌شوند (شفیعی و شکری‌مقدم، ۱۳۹۲).

شاخص مرکزیت درجه ورودی نشان می‌دهد دوستداران تاریخ و فرهنگ ایران باستان، نهادهای مدنی، وزارت میراث فرهنگی و استانداری فارس دارای بیشترین میزان مرکزیت ورودی هستند. این در حالی است که نهادهای امنیتی چون وزارت اطلاعات، شورای امنیت کشور و سپاه فجر دارای بیشترین مرکزیت خروجی هستند. میزان بالای درجه خروجی نشان‌دهنده نفوذ کنش‌گر است که بیشتر در شبکه انتقال اطلاعات مورد بحث قرار می‌گیرد. بالا بودن مرکزیت درجه خروجی به معنای نفوذ بالای یک گره در شبکه است. بالا بودن مرکزیت درجه ورودی نیز به معنای اقتدار و شهرت زیاد در شبکه‌های اجتماعی است. خلاصه اینکه، این مقادیر نشان‌دهنده توجه و مراجعه زیاد سایر گره‌ها به گره کانونی است (Hogan, 2008). تحلیل این یافته‌ها

به این معنا است که شبکه مورد بررسی به دو قطب تبدیل شده است. نهادهایی که در کانون مرکزیت ورودی هستند و موافق با برگزاری روز کوروش در هفتم آبان در یک سو و نهادهای امنیتی با مرکزیت درجه خروجی بالا که مخالف با برگزاری بزرگداشت روز کوروش به دلایل امنیتی و جلوگیری از اغتشاش و بی‌نظمی هستند، در سوی دیگر، تداوم این وضعیت به پایداری وضعیت متعارض منجر می‌شود. نتایج مرکزیت بردار ویژه نیز وضعیت دو قطبی کنش‌گران شبکه کنش‌گران مسئله هفتم آبان صحه می‌گذارد. در این مرکزیت نیروهای امنیتی شامل وزارت اطلاعات، شورای امنیت کشور و سپاه فجر همراه با دوستداران فرهنگ و تاریخ ایران باستان در کانون شبکه قرار گرفته‌اند. قدرت کنترلی نهادها را در شبکه مرکزیت بینابینی مورد سنجش قرار داده است. در شبکه تحت بررسی نیروهای امنیتی از یک طرف و از طرف دیگر فضای مجازی دارای بیشترین میزان مرکزیت بینابینی در میان سایر کنش‌گران شبکه هستند. این وضعیت نیز نشان‌دهنده دو قطبی بودن شبکه است. یک قطب شبکه موافق با برگزاری بزرگداشت روز کوروش در هفتم آبان هستند. در میان بازیگران این قطب برخی بازیگران همچون وزارت میراث فرهنگی و گردشگری، استانداری فارس، روحانیت ساکن در استان فارس و مرکز بررسی‌های استراتژیک در این فرایند اهمیت به تاریخ ایران باستان در کنار تاریخ ایران دوره سلامی، زنده نگه داشتن نمادها و آثار تاریخی و باستانی را به‌عنوان بخشی از هویت اسلامی - ایرانی خود پیگیری می‌کنند و بازیگران دیگری از جمله، فضای مجازی و اپوزیسیون بزرگداشت روز کوروش را دستاویزی برای نیل به اهداف معارضه جویانه خود با نظام قرار داده‌اند. در حالی که قطب دیگر نگران ایجاد اغتشاش، آشوب و سوءاستفاده نیروهای مخالف نظام و اقدام‌های امنیتی هستند.

در رابطه با اسناد بالادستی، قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران موافق با مداخله و حضور همه‌جانبه دولت در تحولات فرهنگی جامعه است. این امر در اصول دوم و چهارم قانون اساسی نمود پیدا می‌کند (بیات و جانباز، ۱۳۹۰، ص. ۳۶). به این ترتیب، جمهوری اسلامی ایران را می‌توان دولتی حداکثری در عرصه سیاست‌های فرهنگی قلمداد کرد (وحید، ۱۳۸۶). این به آن معنی است که دولت‌ها در این کشور دغدغه جدی «فرهنگ» و عرصه‌های فرهنگی دارد. بخش ۱۷ قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه مصوب ۱۳۹۵ کشور به مباحث فرهنگی پرداخته شده است. در این بخش حفظ و حمایت از میراث فرهنگی و ملی مورد توجه قرار گرفته است. ماده ۹۸ این قانون دستگاه‌های اجرایی کشور را مکلف کرده است به‌منظور صیانت از میراث

فرهنگی و توسعه گردشگری باید مجموعه اقدام‌هایی را به عمل رسانند. در تبصره «ث» ماده ۱۰۱ این قانون قید شده است سازمان میراث فرهنگی می‌تواند بخشی از امور خود را به تشکل‌های حرفه‌ای که قانونی تشکیل شده‌اند واگذار کند. همچنین، اصل شماره ۱ سند سیاست فرهنگی کشور مصوب ۱۳۷۱ «بازشناسی و ارزیابی موارث و سنن تاریخی و ملی و نگرهبانی از آنها» را از وظایف مسئولان و مدیران فرهنگی کشور معرفی نموده است. حمایت از تعدد بازیگران در سیاست‌گذاری فرهنگی و جلوگیری از استبداد رأی دولت در اصول شماره ۱۹ و ۲۰ و هدف شماره ۵ این سند و تبصره «ث» ماده ۱۰۱ قانون برنامه ششم توسعه، مورد تأکید قرار گرفته است. بر اساس هدف شماره ۵ اصول سیاست فرهنگی کشور، حضور بازیگران متعدد عامل ارتقای دانش و آگاهی عمومی و اعتلای روحیه، تتبع، تحقیق و ابتکار است (بنیانیان، ۱۳۸۶، ص. ۲۵۱). یکی از اهداف شورای عالی انقلاب فرهنگی (تأسیس ۱۳۵۹) حفظ، احیاء و معرفی آثار و مآثر اسلامی و ملی است (بیات و جانباز، ۱۳۹۰، ص. ۳۹). بنابر سند سیاست فرهنگی کشور، مسئولیت هماهنگی، نظارت در اجرای اصول سیاست فرهنگی کشور بر عهده این شورا است. وزارت‌خانه‌های فرهنگ و ارشاد اسلامی، آموزش و پرورش، علوم و تحقیقات و سازمان صدا و سیما مجریان سیاست‌گذاری‌ها بوده و تحت نظارت این شورا هستند و برای نیل به اهداف سیاست‌های کشور باید به این شورا پاسخگو باشند (بیات و جانباز، ۱۳۹۰، صص. ۳۹-۴۱). با وجود اهمیت غیرقابل‌انکار مسائل امنیتی، آنچه قابل توجه است این است که تداوم این وضعیت (قطبی شدن نیروها) موجب ائتلاف بیش از حد منابع کشور شده و نه تنها کارگزاری (بازیگری) از آن منتفع نمی‌شود بلکه به نوعی آب در آسیاب دشمن ریختن است؛ بنابراین، برای حل مسئله باید کنش‌گران شبکه وارد گفتگو و مذاکره شوند و در حین گفتگو ضمن آشنایی با دغدغه‌های یکدیگر پیرامون موضوع راه‌حلی مبتنی بر توافق دست‌اندرکاران به‌دست داده و به اجرا گذارند. با توجه به اینکه نهادهای امنیتی و در راس آنها شورای امنیت کشور در کانون شبکه جای دارند، می‌توان از ظرفیت این نهاد همراه با متولیان امر یعنی شورای عالی انقلاب فرهنگی و وزارت میراث فرهنگی و گردشگری در ورود بی‌طرفانه و همگرایانه به موضوع و تلاش در جهت حل مسئله استفاده کرد.

پیشنهادها

- با توجه به یافته‌های پژوهش برای کمک به حل مسئله پیشنهادهای زیر ارائه می‌شود:
- ۱- با توجه به کانونی بودن فضای مجازی در شبکه مورد مطالعه، پیشنهاد می‌شود در اقدامی پیش‌دستانه دو ماه قبل از هفتم آبان یعنی از شهریور، با ایجاد گروه‌ها و کانال‌های متعدد گفتگوها پیرامون برگزاری این مراسم با مدیریت نهادهای امنیتی آغاز گردد.
 - ۲- برای عادی‌سازی و به دست گرفتن مدیریت مسئله و خارج کردن آن از دست نیروهای اپوزیسیون، پیشنهاد می‌شود وزارت میراث فرهنگی و گردشگری با همکاری نهادهای امنیتی و نهادها مدنی از سوم آبان تا نهم آبان مجموعه‌ای از برنامه‌ها را با عناوینی چون «بزرگداشت شخصیت‌های باستانی»، «بزرگداشت ایران باستان»، «بزرگداشت کوروش کبیر» در استان فارس و شهرستان پاسارگاد به اجرا درآورند و فرصت سوءاستفاده دیگران از ظرفیت این شخصیت باستانی را به کلی از بین ببرند و از ظرفیت این آیین برای نشاط ملی استفاده کنند.
 - ۳- با توجه به ظرفیت دانشگاه شیراز، جهت برگزاری مطلوب، عادی‌سازی، نظارت و کنترل مسئله (هفتم آبان) و منطقه (پاسارگاد)، پیشنهاد می‌شود با برگزاری همایشی تحت عنوان ذکر شده در مورد دوم، جلوه‌ای علمی به مسئله داده و ابتکار عمل را در محیط ملی و بین‌المللی در دست گرفت و به این ترتیب نشان داد که حکومت ارزش یکسانی برای نمادهای دینی و ملی قائل است.
 - ۴- برای بازنمایی و حمایت از نمادهای ملی می‌توان از ظرفیت رسانه ملی جهت برنامه‌سازی، تبلیغات و ایجاد گفتگوی ملی پیرامون موضوع استفاده کرد و با این راهبرد توجهات را از رسانه‌های خارجی برگرداند و به سمت رسانه‌های داخلی تغییر داد.

فهرست منابع

- آدام، سیلک و کریسی، هنس پیتر (۱۳۹۶). رویکرد شبکه‌ای در نظریه‌های فرایند خط‌مشی عمومی، *پل‌ای. ساباتیو*. ترجمه حسن دانایی فرد، تهران: انتشارات صفار.
- استانداری فارس (۱۳۹۹). *مصاحبه با مسئولین سیاسی، امنیتی، انتظامی و اجتماعی استان فارس*.
- امیرزاده، محمدرضا و بهستانی، مجید (۱۳۹۲). بررسی سیاست هویت در دوره معاصر. *فصلنامه مجلس و راهبرد*، سال بیست و یکم، (۷۷).
- بادین، ارجان و پرل، کریستینا (۱۳۹۵). *شبکه‌های اجتماعی و مدیریت منابع طبیعی*. ترجمه مهدی قربانی، وحید جعفریان، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.
- بنیانیان، حسن (۱۳۸۶). *خط‌مشی‌گذاری عمومی برای تقویت و تثبیت فرهنگ توسعه در ایران*. تهران: مؤسسه انتشارات امیرکبیر.
- بیات، مجید و جانباز، دیان (۱۳۹۰). *آسیب‌شناسی مبانی و فرایند سیاست‌گذاری فرهنگی در جمهوری اسلامی ایران*. تهران: نشر قومس.
- پارسونز، واین (۱۳۹۲). *مبانی سیاست‌گذاری عمومی و تحلیل سیاست‌ها*. ج ۲، ترجمه حمیدرضا ملک محمدی، تهران: پژوهشکده مطالعات راهبردی.
- تاجیک، محمدرضا (۱۳۷۹). *روشنفکر ایرانی و معمای هویت*. *فصلنامه مطالعات ملی*، سال دوم، (۵).
- جعفریان، وحید؛ یزدانی، محمدرضا؛ رحیمی، محمد و قربانی، مهدی (۱۳۹۵). تحلیل شبکه‌ای ساختار قدرت دست‌اندرکاران سازمانی مدیریت منابع آب دشت گرمسار. *تحقیقات منابع آب ایران*، سال دوازدهم، (۳)، ۱۱۴-۱۲۹.
- حق‌ندری، ایرج (۱۴۰۰). سناریوهای پیش‌روی مسئله هفتم آبان (بزرگداشت روز کوروش). *فصلنامه مطالعات راهبردی فرهنگ*، سال یکم، (۳)، ۶۱-۸۴.
- حق‌ندری، ایرج (۱۴۰۰). *مطالعه تعارضات سیاست‌گذاری فرهنگی - هویتی در ایران امروز*. (رساله دکتری جامعه‌شناسی - سیاست‌گذاری فرهنگی). دانشگاه خوارزمی، تهران، ایران.
- خدامرادی، طیبه و حسین‌زاده، مهناز (۱۴۰۰). بررسی ساختار حکمرانی توسعه پایدار مناطق محروم ایران با استفاده از تحلیل شبکه‌های اجتماعی. *فصلنامه سیاست‌گذاری عمومی*، (۳)۷، ۹۹-۱۱۵.

دیلقمانی، فرشید و قاسمی ترکی، محمدعلی (۱۳۹۶) نگاهی به تطور تاریخی الگوها و سیاست‌های هویت ملی از زمان باستان تا دوره پهلوی. *سیاست متعالیه*، سال پنجم، (۱۹).

رستمی، مسعود و زیباکلام، صادق (۱۳۹۷). تبارشناسی ایدئولوژی ناسیونالیسم باستانگرا و دیگری‌سازی. *فصلنامه پژوهش‌های سیاسی جهان اسلام*، ۸(۳)، ۱۵۱-۱۲۷.

رمضانی، ابوالفضل و میرزامحمدی، علی (۱۳۹۲). *تحلیل شبکه‌های اجتماعی به همراه آموزش نرم افزار UCINET*. تهران: انتشارات جامعه‌شناسان.

ریتزر، جرج (۱۳۸۷). *نظریه‌های جامعه‌شناسی معاصر*. تهران: نشر علمی. سبکتکین، قربانعلی؛ حاجیانی، ابراهیم و حق‌ندری، ایرج (۱۴۰۰). شناسایی و تحلیل رفتار بازیگران در مسئله هفتم آبان: هم‌گرایی‌ها و واگرایی‌ها. *فصلنامه علمی مطالعات راهبردی سیاست‌گذاری عمومی*، ۱۱(۴۰)، ۳۸۶-۴۱۵.

شفیعی، نوذر و شکر، مقدم، اصغر (۱۳۹۳). تأثیر صنایع فرهنگی بر بنیه دفاعی - امنیتی جمهوری اسلامی ایران. *مطالعات میان فرهنگی*، سال هشتم، (۲۰)، ۳۹-۷۰. قاضی‌نوری، سید سپهر؛ ملکی‌فر، سیاوش؛ قانع‌راد، محمدمین و موسوی، آرش (۱۳۹۷). شناسایی و تحلیل رویکردهای موجود و مطلوب در صنایع فرهنگی کشور بر اساس دیدگاه‌های ذی‌نفعان. *فصلنامه مطالعات راهبردی سیاست‌گذاری عمومی*، ۸(۲۶).

قانون برنامه پنج‌ساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۵). مجلس شورای اسلامی، تهران.

قمری، داریوش (۱۳۸۴). *همبستگی ملی در ایران*، تهران، موسسه مطالعات ملی. کالهن، گریچ (۱۳۹۲). *نظریه اجتماعی و سیاست هویت*. ترجمه محمد قلی‌پور و علی محمدزاده، تهران: جامعه‌شناسان.

محمدی کنگرانی، حنانه و حسین‌زاده، مهناز (۱۳۹۵). بررسی ساختار قدرت در میان نهادهای مسئول در برنامه پنجم توسعه با استفاده از رویکرد تحلیل شبکه‌های اجتماعی). *فصلنامه سیاست‌گذاری عمومی*، ۲(۴)، ۸۹-۱۰۷.

مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری (۱۳۹۶). *گزارش تحلیلی درباره رخداد پاسارگاد*. فایل ۷ آبان. تهران: نهاد ریاست جمهوری.

مرکز بررسی‌های استراتژیک ریاست جمهوری (۱۳۹۷). *آ.ب.پ.ت. اسناد مربوط به ۷ آبان و روز کوروش*. تهران: نهاد ریاست جمهوری.

مک‌گوئیگان، جیم (۱۳۹۷). *تحلیل فرهنگی*. ترجمه سجاد علیزاده، تهران: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات.

نظری، علی‌اشرف (۱۳۹۱). *سوژه، سیاست و قدرت*. تهران: انتشارات آشیان.
 هیل، مایکل و هیوب، پیتر (۱۴۰۰). *اجرای خط‌مشی عمومی: حکمرانی در نظریه و عمل*. ترجمه جواد معدنی و نیما خدایی، تهران: انتشارات آذین مهر.
 وحید، مجید (۱۳۸۶). *بحثی در سیاست‌گذاری فرهنگی*. فصلنامه سیاست، مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی، سال سی و هفتم، (۳).

Bonacich, P. (1972). Factoring and weighting approaches to status scores and clique detection. *Mathematical Sociology*, (2), 113-120.

Borgatti SP. (2005). Centrality and network flow. *Social networks*, 27(1), 55-71.

Brandes UE (2005). *Network analysis methodological foundations*. Springer Science & Business Media. (3418).

Cook, K. R.; Emerson., R. Gilmore & T. Yamaguchi (1983). The distribution of power in exchange network. *American Journal of Sociology*, (89), 275-305.

Hanneman, R. (2001). *Introduction to Social Network Method*. Departemant of Sociology at University of California.

Hogan, B. (2008). *Analysing Social Networks*, The Sage Handbook of online Research Method, 141.

Hoppe, Bruce & Reinelt, laire (2010). *Social network analysis and the evaluation of leadership networks*. The Leadership Quarterly, 600-619.

Klijn, Erik-Hanc (1997). *Plicy Network: AN Overview*. In Walter J.M. Kikert, Erik-Hanc Klijn, and Joop F.M. Koppenjan, eds., *Managing Complex Networks: Strategies for Public Sector*, pp 14-34. London: Sage.

Rhodes, R.; A.W. & Marsh, D. (1992). New Directions in the Study of Policy Networks. *European Journals of Political Research*, (21), 181-205.

Smith, M.J. (1993). *Pressure, Power and Policy: State Autonomy and Polocy Networks in Britain and United sttes*. New York: Harvester Wheatsheaf.

Van Waarden, Frans (1992a). Dimention and Types of Policy Networks. *European Journal of Political Research*, (21), 29-52.

Wasserman, S. & K. Faust (1994). *Social Network Analysis: Method and Applications*. Cambridge: Cambridge University Press.

References

- Adam, Silk & Chrissy, Hans Peter (2016). A network approach in the theories of the public policy process, Paul E. Sabatieh, translation: Hassan Danaei Fard, Tehran, Safar Publications. (In persian)
- Amirzadeh, Mohammadreza & Behestani, Majid (2012). Investigating identity politics in the contemporary period, *Majles and Strategy Quarterly*, Q 21, No 77. (In Persian)
- Badin, Orjan & Pearl, Christina (2015). Social networks and natural resource management, translated by Mehdi Ghorbani, Vahid Jafarian, Tehran, Tehran University Press. (In persian)
- Bayat, Majid & Janbaz, Dayan (2018). Pathology of the foundations and process of cultural policy making in the Islamic Republic of Iran, Tehran, ghoomes publication. (In persian)
- Bonacich, P. (1972). Factoring and weighting approaches to status scores and clique detection. *Mathematical Sociology*, (2), 113-120.
- Bonianian, Hassan (2006). public policy to strengthen and stabilize the culture of development in Iran, Tehran, Amir Kabir Publishing House. (In persian)
- Borgatti SP. (2005). Centrality and network flow. *Social networks*, 27(1), 55-71.
- Brandes UE (2005). Network analysis methodological foundations. Springer Science & Business Media. (3418).
- Calhoun, Grig (2012). Social theory and identity politics, translated by: Mohammad Qalipour and Ali Mohammadzadeh, Tehran, Sociologists. (In Persian)
- Cook, K. R.; Emerson., R. Gilmore & T. Yamaguchi (1983). The distribution of power in exchange network. *American Journal of Sociology*, (89), 275-305.
- Dilqmani, Farshid & Ghasemi Turki, Mohammad Ali (2016). A look at the historical development of national identity patterns and policies from the ancient times to the Pahlavi period, *Siyath al-Ta'aliyah*, year 5, (19). (In Persian)
- Fars Governorate (2019). Interview with political, security, law enforcement and social officials of Fars province. (In persian)
- Ghazi-Nuri, Seyed Sepehr, Maleki-Far, Siavash, Khanei-Rad, Mohammad Amin and Mousavi, Arash (2017). Identification and analysis of existing and desirable approaches in the cultural industries of the country based on the views of the stakeholders, *Quarterly Journal of Strategic Studies of Public Policy*, period 8, number 26. (In persian)
- Hanneman, R. (2001). Introduction to Social Network Method. Departemant of Sociology at University of California.
- Haq-Ndari, Iraj (2021). A study of cultural-identity policy conflicts in Iran today, *Sociology-Cultural Policy phd Dissertation*, Tehran, KHU University. (In persian)
- Haq-Ndari, Iraj (2021). Scenarios facing the problem of the seventh of November (celebration of Cyrus Day), *Quarterly Journal of Strategic Studies of Farhang*, Year 1, (3), 61-84. (In persian)

- Hill, Michael & Heub, Peter (1400). *Implementation of public policy: governance in theory and practice*, translated by Javad Mandari and Nima Khodayi, Tehran, Azarin Mehr Publications. (In persian)
- Hogan, B. (2008). *Analysing Social Networks*, *The Sage Handbook of online Research Method*, 141.
- Hoppe, Bruce & Reinelt, laire (2010). Social network analysis and the evaluation of leadership networks. *The Leadership Quarterly*, 600-619.
- Jafarian, Vahid, Yazdani, Mohammadreza, Rahimi, Mohammad and Ghorbani, Mehdi (2016). Network analysis of the power structure of organizational stakeholders in the management of water resources in the Garmsar Plain, Iran *Water Resources Research*, year 12, (3), 114-129. (In persian)
- Khodamoradi, Taybeh and Hosseinzadeh, Mahnaz (1400). Examining the governance structure of sustainable development of Moharram regions of Iran using social network analysis, *Public Policy Quarterly*, 7(3), 115-99. (In persian)
- Klijn, Erik-Hanc (1997). *Plicy Network: AN Overview*. In Walter J.M. Kikert, Erik-Hanc Klijn, and Joop F.M. Koppenjan, eds., *Managing Complex Networks: Strategies for Public Sector*, pp 14-34. London: Sage.
- McGuigan, Jim (2017). *Cultural analysis*, translated by Sajjad Alizadeh, Tehran, Culture, Art and Communication Research Center. (In Persian)
- Mohammadi Kangrani, Hananeh and Hosseinzadeh, Mahnaz (Investigating the power structure among the responsible institutions in the fifth development program using the social network analysis approach). *Public Policy Quarterly*, 2(4), 107-89. (In persian)
- Nazari, Ali Ashraf (1391). *Subject, Politics and Power*, Ashian Publishing. (In persian)
- Parsons, Wayne (2012). *Basics of Public Policymaking and Policy Analysis*, (2), translated by: Hamidreza Malek Mohammadi, Tehran, Strategic Studies Research Institute. (In Persian)
- Presidential Strategic Research Center (2016). Analytical report on the Pasargad incident, file 7 November, Tehran, Presidential Institute. (In persian)
- Presidential Strategic Studies Center (2017, A, B, C, D). Documents related to November 7 and Cyrus Day. Tehran, Presidential Institute. (In persian)
- Qamari, Dariush (1384). *National Solidarity in Iran*, Tehran, Institute of National Studies. (In persian)
- Ramezani, Abolfazl and Mirzamohammadi, Ali (2012). *Analysis of social networks along with UCINET software training*, Tehran, Sociologists Publications. (In persian)
- Rhodes, R.; A.W. & Marsh, D. (1992). *New Directions in the Study of Policy Networks*. *European Journals of Political Research*, (21), 181-205.
- Ritzer, George (1387). *Contemporary Sociological Theories*, Tehran, Scientific Publication. (In persian)
- Rostami, Massoud & Zibakalam, Sadegh (2017). Genealogy of the ideology of archaic nationalism and othering. *Islamic World Political Research Quarterly*, 8(3), 127-151. (In Persian)

- Sabkatkin, Gurban Ali, Hajjani, Ibrahim and Haq-Ndari, Iraj (1400). Identifying and analyzing the behavior of actors in the seventh issue of Aban: Convergences and divergences, Scientific Quarterly of Strategic Studies of Public Policy, 11(40), 415-386. (In persian)
- Shafiei, Nozer & Shokri Moghadam, Asghar (2013). The impact of cultural industries on the defense-security base of the Islamic Republic of Iran, Intercultural Studies, Year 8, (20), 39-70. (In persian)
- Smith, M.J. (1993). Pressure, Power and Policy: State Autonomy and Policy Networks in Britain and United States. New York: Harvester Wheatsheaf.
- Tajik, Mohammadreza (2009) Iranian intellectual and the mystery of identity, National Studies Quarterly, year 2, (5). (In Persian)
- The Law of the Sixth Five-Year Economic, Social and Cultural Development Program of the Islamic Republic of Iran (2015). Islamic parliament, Tehran. (In persian)
- Vahid, Majid (2006). A debate on cultural policymaking, politic Quarterly, Journal of Faculty of Law and Political Science, year 37, (3). (In persian)
- Van Waarden, Frans (1992a). Dimensions and Types of Policy Networks. European Journal of Political Research, (21), 29-52.
- Wasserman, S. & K. Faust (1994). Social Network Analysis: Method and Applications. Cambridge: Cambridge University Press.

منابع اینترنتی

- پایگاه خبری آفتاب (۱۳۸۵/۱۱/۲۵). تجمع مدافعین سیوند در مقابل مجلس: <https://aftabnews.ir/fa/news>
- خبرگزاری ایسنا (۱۳۸۶/۰۲/۰۳). اعتراض دانشجویان شهرکرد به آبگیری سد سیوند: <https://www.isna.ir/news>
- خبرگزاری ایسنا (۱۳۸۶/۰۱/۲۶). در تجمع برخی دانشجویان دانشگاه شیراز در اعتراض به آبگیری سد سیوند مطرح شد: دانشجو بیدار است از تخریب بیزار است: <https://www.isna.ir/news>
- خبرگزاری ایسنا (۱۳۸۴/۱۱/۲۹). تقاضا از رئیس جمهور برای توقف ساخت سد سیوند و انجام مطالعات جامع و دقیق کارشناسی: <https://www.isna.ir/news>
- خبرگزاری پانا (۱۳۹۷/۰۸/۰۷). فضای مجازی بر واقعیت پیشی نگرفت: <https://www.pana.ir/news>
- خبرگزاری مهر (۱۳۸۶/۰۲/۰۱). تجمع در مقابل سازمان میراث فرهنگی در اعتراض به آبگیری سد سیوند: <https://www.mehrnews.com/news>
- شبکه شرق (۱۳۹۶/۰۷/۲۷). روز کوروش و نگاه ملی: <https://www.sharghdaily.com>